

[Pradžia](#) > ... > [Jūsų Teisės](#) > [Pagrindinės Teisės](#) > [Finland](#)

Valstybių narių geriausia patirtis taikant Chartiją

Turinį pateikė

Suomija

Suomija

Vyriausybės politika, kuria skatinama, kad teisės aktų leidėjas, administracinės institucijos, teisėsaugos institucijos ir teismai taikytų Chartiją ir apie ją žinotų.

Pagrindinis galiojantis politikos dokumentas yra Suomijos vyriausybės 2014 m. žmogaus teisių ataskaita (suom. *Valtioneuvoston ihmisoikeusselonteko*, VNS 6/2014 vp), kurioje apžvelgiama, kokiais būdais galima stiprinti ES pagrindinių teisių dimensiją, be kita ko, didinant informuotumą apie ES pagrindinių teisių chartiją. Be to, šioje ataskaitoje minima Komisijos ataskaita dėl ES pagrindinių teisių chartijos taikymo ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros metinė ataskaita, taip pat pastarųjų ataskaitų svarstymas Tarybos lygmeniu. Joje taip pat pažymima, kad svarbu didinti piliečių informuotumą apie Chartiją. Ataskaitoje pabrėžiama, kad, siekiant didinti informuotumą apie Chartiją, svarbu kurti naujas ir naudoti esamas projektų rengėjams skirtas praktines priemones, tokias kaip gairės ir kontroliniai sąrašai. Tai turėtų būti remiama, pavyzdžiui, ES pranešėjų mokymu (p. 38). Suomijos parlamento Didysis komitetas savo nuomonėje dėl Žmogaus teisių ataskaitos ypač pabrėžė, kad reikia didinti informuotumą apie ES pagrindinių teisių chartiją (SuVL 6/2014 vp).

[Suomijos vyriausybės 2014 m. žmogaus teisių ataskaita](#)

Suomijos antrajame 2017–2019 m. Nacionaliniame veiksmų plane dėl pagrindinių ir žmogaus teisių (suom. *Kansallinen perus- ja ihmisoikeustoimintaohjelma 2017–2019*) konkrečiai nurodoma ES pagrindinių teisių chartija, kaip viso veiksmų plano teisinis pagrindas (p. 17), kartu su kitais svarbiais pagrindinių teisių ir žmogaus teisių šaltiniais. Pagrindinių teisių chartija yra teisinis pagrindas ir kai kuriems atskiriems veiksmų plano projektams: kaip antai 1.1 veiksmas „Vyriausybės kompetencijos pagrindinių teisių ir žmogaus teisių klausimais didinimas“ (suom. *Valtioneuvoston kapasiteetin kasvattaminen perus- ja ihmisoikeusasioissa*) ir 1.1.1 veiksmas „Vyriausybės pareigūnų įgūdžių, susijusių su pagrindinėmis ir žmogaus teisėmis, stiprinimas“ (suom. *Valtioneuvoston virkamiesten perus- ja ihmisoikeusosaamisen vahvistaminen*).

[Kansallinen perus- ja ihmisoikeustoimintaohjelma 2017–2019 \(2017–2019 m. Nacionalinis veiksmų planas dėl pagrindinių ir žmogaus teisių\)](#)

Mokymas dėl Pagrindinių teisių chartijos taikymo

- 2017 m. pavasarį vykdyta vyriausybės mokymo programa dėl pagrindinių ir žmogaus teisių (suom. *Perus- ja ihmisoikeudet valtioneuvostossa*), skirta vyriausybės pareigūnams, kuri taip pat apėmė pagrindines teises ES, įskaitant poveikio pagrindinėms ir žmogaus teisėms vertinimui skirtą dalį.
- Pareigūnų mokymo apie pagrindines ir žmogaus teises Europos Sąjungoje kursas (suom. *Perus- ja ihmisoikeudet Euroopan unionissa*), apimantis atskirą dalį apie ES pagrindinių teisių chartiją (kiekvienais metais; mokymo kursas pastarąjį kartą įvyko 2020 m. kovo 30 d.).
- Pareigūnų mokymo kursas, suomiškai vadinamas *EU-oikeus pähkinänkuoressa* (Apie ES teisę trumpai), kuriame taip pat išsamiai nagrinėjama ES pagrindinių teisių chartija (kiekvienais metais; mokymo kursas pastarąjį kartą įvyko 2019 m. gegužės 10 d.).
- Mokymas apie duomenų apsaugą ir ES pagrindinių teisių chartiją bendradarbiaujant su Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra, Suomijos žmogaus teisių centru ir Suomijos teisingumo ministerija (2019 m. sausio 16 d.).

- Pareigūnų mokymo apie teisės aktų rengimo kriterijus kursas, kurio viena dalis apima pagrindines teises ir Pagrindinių teisių chartiją (kiekvienais metais).
- Mokymo kursas pareigūnams, dirbantiems Suomijos nuolatinėje atstovybėje ES (Bruselyje), apie tai, kaip atsižvelgti į Chartiją Tarybos darbo grupių darbe (2019 m. pavasarį, kaip Suomijos pasirengimo pirmininkauti Tarybai dalis), bendradarbiaujant su ES pagrindinių teisių agentūra ir Tarybos generaliniu sekretoriatu.
- 2019 m. spalio mėn. įvykęs Parlamento ombudsmeno tarnybos darbuotojų vizitas į ES pagrindinių teisių agentūrą (FRA) Vienoje, kaip FRA glaudesnio bendradarbiavimo iniciatyvos tęsą. Per šį vizitą buvo pristatyta Agentūros veikla, visų pirma, Pagrindinių teisių chartijos taikymo stebėseną ir Agentūros vaidmuo stebint ir vertinant neįgaliųjų ir vaikų teises. Dalyviai susitarė toliau vystyti bendradarbiavimą tarp atitinkamų agentūrų. Ministro Pirmininko kabinete taip pat organizuoti kiti mokymo kursai dėl Chartijos turinio ir taikymo.

Priemonės, padedančios geriau suprasti Chartiją ir kada ji taikoma

Teisingumo ministerija parengė pranešimą dėl ES pagrindinių teisių chartijos aiškinimo ir taikymo. Šis pranešimas iš pradžių parengtas 2016 m. ir atnaujintas 2020 m. pradžioje. Šiuo pranešimu siekiama naudotis kaip priemone rengiant nacionalinės teisės aktus ir Suomijai rengiant su ES susijusius projektus, visų pirma vertinant pagrindines ir žmogaus teises tokiais atvejais, kurie patenka į ES teisės taikymo sritį. Didelė ES teisės dalis įgyvendinama nacionaliniu lygmeniu, todėl ES pagrindinės teisės taip pat yra esminis elementas rengiant nacionalinės teisės aktus. Be to, ES teisėje dažnai valstybėms yra suteikta diskrecija savo nuožiūra įgyvendinti ES teisę praktikoje ir rinktis priemones, tačiau naudojantis šia diskrecija turi būti paisoma ES pagrindinių teisių.

Pranešime aptariami su ES pagrindinių teisių chartijos taikymo sritimi, aiškinimu, teisiniu poveikiu ir teikiamos apsaugos lygiu susiję klausimai. Atnaujintame pranešime atsižvelgta į naujausių teismų praktiką ir, visų pirma, siekta išsamiau aptarti svarbiausius su praktiniais teisės aktų rengimo aspektais susijusius klausimus, įskaitant sąlygas, kuriomis taikomi ES pagrindinių teisių ribojimai, ir Chartijos ryšį su kitomis pagrindinėmis ir žmogaus teisėmis, kaip antai įtrauktomis į Europos žmogaus teisių konvenciją ir Suomijos Konstituciją.

[Muistio EU:n perusoikeuskirjan soveltamisesta ja tulkinnasta \(Pranešimas apie ES pagrindinių teisių chartijos aiškinimą ir taikymą\)](#) (978 Kb)

Kitų ES šalių ar kitų ES suinteresuotųjų subjektų parengtų Chartijos priemonių naudojimas ir skatinimas

Informacija apie ES pagrindinių teisių agentūros (FRA) ataskaitas ir priemones teikiama per Vyriausybės pagrindinių teisių ir žmogaus teisių tinklą. Be to, dėl metinės pagrindinių teisių ataskaitos bus teikiamas ministerijos pranešimas spaudai, taip padedant informuoti piliečius.

Bendradarbiavimas su suinteresuotaisiais subjektais, siekiant skatinti naudotis ES pagrindinių teisių chartija ir didinti informuotumą apie ją

Nacionalinių valdžios institucijų ir akademinės bendruomenės bendradarbiavimo pavyzdžiai, kaip prisidedama prie geresnio Chartijos supratimo ir naudojimosi ja

Tamperės universiteto organizuojamas teisės aktų rengimo mokymo kursas, kurio viena dalis apima poveikio pagrindinėms ir žmogaus teisėms vertinimus, visų pirma pagal ES pagrindinių teisių chartiją (mokymas surengtas 2018 m. lapkričio 8 d. ir 2019 m. lapkričio 26 d.; jį numatyta vėl organizuoti 2020 m. rudenį).

Nevyriausybinių iniciatyvų pavyzdžiai, kaip jūsų šalyje skatinama naudotis Chartija ir didinamas informuotumas apie ją

Pagrindinių teisių chartijos svarba akcentuota jos dešimties metų egzistavimo sukakties proga: [laikraštyje „Turun Sanomat“ 2019 m. gruodžio 11 d. paskelbtas straipsnis](#)

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.